EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 2.7.2019
COM(2019) 287 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

om genomförandet och resultaten av Periklesprogrammet 2020 för skydd av euron mot förfalskning 2018

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

om genomförandet och resultaten av Periklesprogrammet 2020 för skydd av euron mot förfalskning 2018

1. Allmänt

Periklesprogrammet 2020 (nedan kallat *programmet*) är ett handlingsprogram för utbyte, stöd och utbildning med avseende på skydd av euron mot förfalskning. Det ersätter det Periklesprogram som inrättades 2001 och som löpte under perioden 2002–2013. Programmet inrättades genom **Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 331/2014 av den 11 mars 2014**[1]. **Tillämpningen utvidgades till icke deltagande medlemsstater genom rådets förordning (EU) 2015/768 av den 11 maj 2015**[2]. I förordning (EU) nr 331/2014 fastställs programmets löptid till den 31 december 2020. Enligt artikel 13.3 i förordningen ska kommissionen lämna årlig information om programmets resultat till Europaparlamentet och rådet. Denna årsrapport tillgodoser detta krav för år 2018.

2. Årligt arbetsprogram för 2018

a. Genomförandet av det årliga arbetsprogrammet för 2018

Den årliga budgeten för genomförandet av programmet för år 2018 fastställdes till 1 055 100 euro och finansierades genom budgetpost 01. 020400 i Europeiska unionens allmänna budget för 2018. Åtaganden för totalt 993 388,74 euro ingicks under 2018. Programmet genomförs via samfinansierade åtgärder (bidrag) från medlemsstaternas behöriga myndigheter och genom åtgärder som organiseras direkt av kommissionen (kommissionsåtgärder). Under 2018 överfördes 167 199,89 euro från bidragsbudgeten till budgeten för kommissionsåtgärder för att komplettera medlemsstaternas åtgärder.

Programmets genomförande återspeglade medlemsstaternas och kommissionens åtagande att skydda euron mot förfalskning. Diskussionerna om den fleråriga strategin vid mötena i expertgruppen mot euroförfalskning gjorde det möjligt att ingå åtaganden motsvarande 94,15 % av den totala budgeten 2018. Under 2018 finansierades totalt elva projekt[3] genom programmet. Av de ansökningar som inkom från medlemsstaternas behöriga myndigheter beviljades totalt åtta bidrag. Det är en minskning från tio bidrag 2017. Vidare finansierades tre kommissionsåtgärder, lika många som under föregående år. Fem åtgärder genomfördes under 2018 medan sex åtgärder genomförs eller kommer att genomföras under 2019 och framåt.

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 331/2014 om inrättande av ett handlingsprogram för utbyte, stöd och utbildning med avseende på skydd av euron mot förfalskning (Periklesprogrammet 2020), EUT L 103, 5.4.2014, s. 1. Genom den förordningen upphävdes rådets beslut 2001/923/EG, 2006/75/EG och 2006/849/EG.

[2] Rådets förordning (EU) 2015/768 av den 11 maj 2015 om utvidgning av tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 331/2014 om utbyte, stöd och utbildning för att skydda euron mot förfalskning (Periklesprogrammet 2020) till att även omfatta icke deltagande medlemsstater, EUT L 121, 14.5.2015, s. 1.

[3] En samlad översikt över Periklesåtgärder för vilka åtaganden ingåtts 2018 finns i bilaga I.

Diagram I och II: Typ av åtgärd som finansierats och antal åtgärder per medlemsstat (åtgärder för vilka åtaganden ingåtts 2018, se bilaga I)[4]

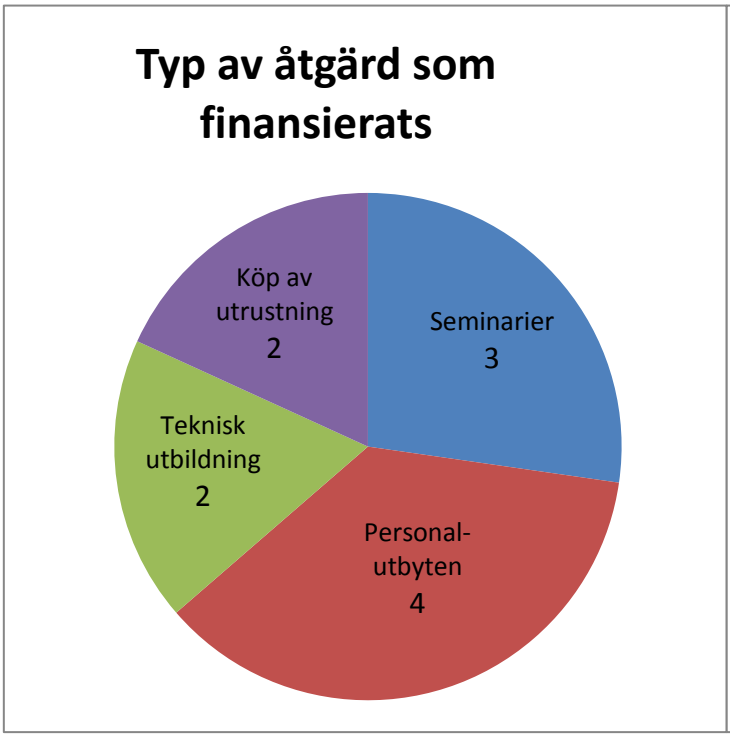

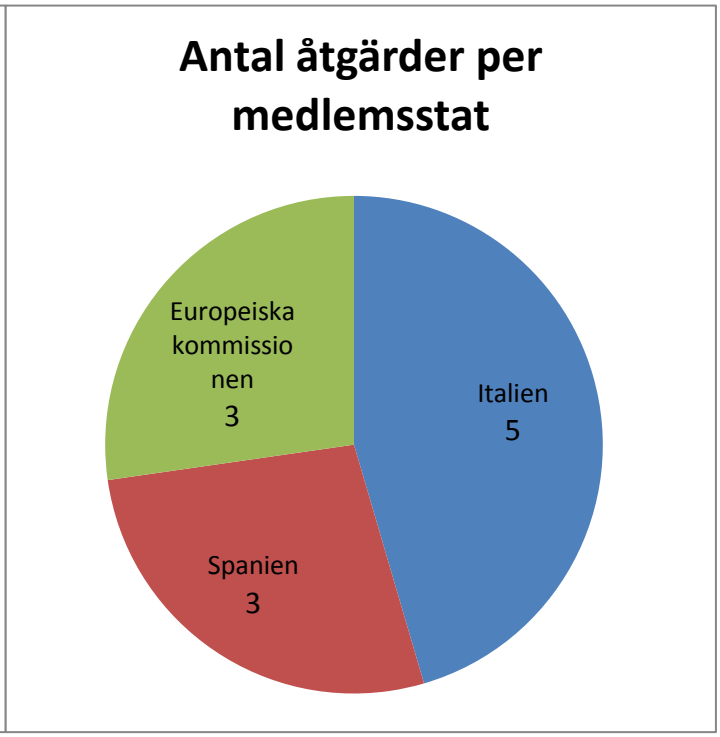

Under 2018 kom ansökningarna från två medlemsstater, nämligen Italien och Spanien. Detta återspeglar det faktum att det är de länder som är mest drabbade av euroförfalskning som oftast använder medel från Periklesprogrammet. Deras ansträngningar stärker skyddet av euron, vilket gynnar alla andra medlemsstater i euroområdet.

De åtgärder för vilka åtaganden ingicks under 2018 består av tre seminarier/konferenser, två tekniska utbildningar, fyra personalutbyten och två inköp av utrustning. Värt att notera är det relativt höga antalet personalutbyten, vilka utgör en kostnadseffektiv åtgärd som riktas till en bred målgrupp. Detta underlättar utbytet av sakkunskap och utökar upprättandet av en homogen ram för skydd av euron mot förfalskning. Genomförandet av ytterligare två inköp av utrustning för myndigheter i tredjeländer bekräftar framgången av att införa denna åtgärd som en stödberättigad åtgärd i Periklesprogrammet 2020. Dessa åtgärder genomförs[5] både inom och utanför EU, beroende på de specifika behov som finns när det gäller att skydda euron mot förfalskning. Sedan programmet inleddes har det regionala samarbetet ytterligare stärkts genom åtgärder som inbegriper särskilt känsliga regioner i världen. Särskilda fokusområden är Latinamerika (två åtgärder som organiserades av Spanien och en kommissionsåtgärd) och sydöstra Europa (fyra åtgärder som organiserades av Italien).

[4] Alla uppgifter rör både de åtgärder som genomfördes 2018 och de åtgärder som genomförs eller kommer att genomföras efter 2018.
[5] Vissa åtgärder håller fortfarande på att genomföras under 2019.

Diagrammen III och IV visar en uppdelning av ursprung och yrkesbakgrund hos deltagarna i programmet:

Diagram III och IV: Deltagarnas ursprung och yrkesbakgrund[6] (åtgärder för vilka åtaganden ingåtts 2018, se bilaga I)[7]

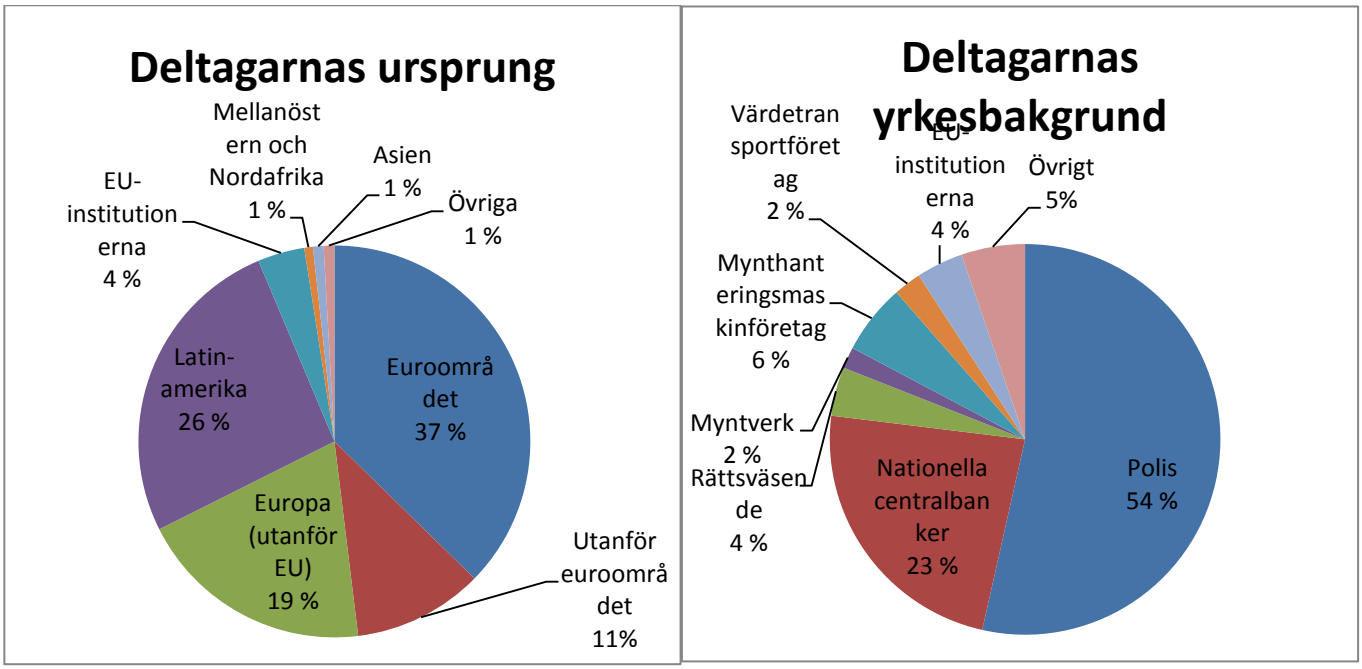

Uppskattningsvis deltog 568 experter i de åtgärder för vilka åtaganden ingicks under 2018.

När det gäller ursprung kommer deltagarna från 58 länder. De flesta praktikanter (67 %) är europeiska deltagare: 37 % kommer från de medlemsstater som ingår i euroområdet, medan europeiska länder som inte ingår i EU utgör 19 % och medlemsstater som inte ingår i euroområdet utgör 11 %. Dessutom kommer 26 % av praktikanterna från Latinamerika, vilket är en betydande ökning jämfört med föregående år[8]. Slutligen kommer 1 % från Mellanöstern och Nordafrika och 1 % från Asien.

När det gäller deltagarnas yrkesbakgrund kommer 54 % av det totala antalet deltagare från polismakten. Detta framträdande deltagande beror på att det är polismyndigheterna som utgör frontlinjen i insatserna mot förfalskning av euron, och polispersonalen inbegriper både utredare och tekniker.

Andra deltagarkategorier står för 46 % av totalsiffran, en minskning från 58 % under det föregående året. Det betydande deltagandet från centralbanker har förblivit nästan konstant på 23 % och deltagandet från personal inom rättsväsendet fortsätter ligga på 4 %. Särskilt värt att notera är deltagandet från myntverk (2 %), finansministerier (1 %) och värdetransportföretag (2 %), vilket återspeglar den stora diversifieringen i fråga om deltagarnas yrkesbakgrund. Genomförandet av kommissionsåtgärden ”andra mötet för plattformen 1210” leder till ett högt

[6] Kategorin Övrigt omfattar bland annat Interpol, personal från nationella ministerier och representationer samt personal från akademiska institutioner.

[7] Alla uppgifter rör både de åtgärder som genomfördes 2018 och de åtgärder som genomförs eller kommer att genomföras efter 2018.

[8] *Rapport från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om genomförandet och resultaten av Periklesprogrammet 2020 för skydd av euron mot förfalskning 2017*, COM/2018/581 final.

deltagande av företrädare för industrin för myntsorteringsmaskiner (6 %) för det tredje året i rad, vilket bekräftar att den privata sektorn är en viktig aktör i kampen mot förfalskning.

Genomförandet av programmet uppfyller därmed dess gränsöverskridande och tvärvetenskapliga dimensioner, som krävs enligt förordning (EU) nr 331/2014.

b. Översikt över åtgärder inom det årliga arbetsprogrammet för 2018

En samlad översikt över Periklesåtgärder inom det årliga arbetsprogrammet för 2018 finns i bilaga I. Följande åtgärder är värda att framhålla:

Regionalt och internationellt samarbete i sydöstra Europa

Det starka regionala och internationella samarbetet inom programmet har kunnat bibehållas och ytterligare förbättras i sydöstra Europa under 2018: En årets höjdpunkter under 2018 var den ”gemenskapsstrategi för att skydda euron i Medelhavsområdet” som anordnades av italienska *Ufficio Centrale Antifrode Mezzi di Pagamento* och som ägde rum i Serbien 2018. Åtgärden ledde till att sju länder från sydöstra Europa samt Frankrike fördes samman, och det har med framgång lett till upprätthållandet av ett effektivt nätverk av experter i en av de känsligaste regionerna i fråga om förfalskning av euron. Till följd av denna åtgärd slöt Europeiska kommissionen tre avtal om administrativt samarbete för skydd av euromynt. Avtalen slöts med Serbien, Montenegro respektive Kosovo enligt definitionen i FN:s säkerhetsråds resolution 1244. Utöver det gjorde italienska *Ufficio Centrale Nazionale del Falso Monetario* ett inköp av utrustning som ska användas av myndigheter som är specialiserade på insatser mot förfalskning för att skydda euron mot förfalskning samt för utbildning av Montenegros polisväsende och nationalbank.

Regionalt och internationellt samarbete i Latinamerika

Det starka regionala och internationella samarbetet inom programmet har även kunnat bibehållas och ytterligare förbättras i Latinamerika:

- Spanska *Brigada de Investigación del Banco de España* anordnade utbildningen ”Penningförfalskning för experter från latinamerikanska länder”. Myndigheter från 18 latinamerikanska länder sammanträdde i Panama under 2018 för att främja åtgärder för att skydda euron mot förfalskning i latinamerikanska länder som kan vara känsliga för sådan förfalskning. Med denna åtgärd stöddes inrättandet och funktionen av nationella centralkontor mot penningförfalskning i de deltagande länderna. Ett sådant nationellt centralkontor inrättades av Argentina, baserat på en tidigare utbildning med ett liknande upplägg.
- Spanska *Brigada de Investigación del Banco de España* genomförde ett inköp av utrustning som ska användas av specialister på förfalskningsbekämpning i Argentinas nyinrättade nationella centralkontor för att skydda euron mot förfalskning.
- Under 2019 kommer kommissionen att anordna den taktiska tekniska utbildning som anordnas två gånger per år i Medellin, Colombia, för Colombias brottsbekämpande och rättsliga myndigheter.

3. Genomförandet av åtgärder under 2018 för vilka åtaganden ingicks i programmets tidigare budgetar

Under 2018 genomfördes tio åtgärder för vilka åtaganden ingicks inom ramen för programmets föregående budgetar[9]. Åtta av dessa åtgärder härrörde från de behöriga nationella myndigheterna i medlemsstaterna, nämligen Frankrike, Spanien, Portugal, Rumänien, Österrike, Kroatien och Italien, medan två åtgärder inleddes av kommissionen. Åtgärderna bestod av tre seminarier, en teknisk utbildning, fyra personalutbyten, ett inköp av utrustning och en studie. Särskilda fokusregioner och fokusfrågor var sydöstra Europa, Kina och Latinamerika samt darknet och äkthetskontroll av euromynt. Följande åtgärder är värda att framhålla:

Regionalt och internationellt samarbete i sydöstra Europa

Under 2018 genomfördes flera åtgärder i Periklesprogrammet 2020 med fokus på uppmuntran och fortsatt starkt samarbete mellan behöriga nationella myndigheter i sydöstra Europa. Bland annat anordnades personalutbyten av polismyndigheterna i Rumänien respektive Italien, där Rumänien etablerade och fortsatte samarbetet med länder i östra Balkan och Svartahavsregionen, däribland Turkiet, Moldavien och Ukraina. Dessutom anordnade Kroatiens nationalbank den tredje konferensen för Balkannätverk, som förde samman deltagare från national- och affärsbanker i regionen och stöttade funktionen av och informationsutbytet om ett system för tidig varning mellan de deltagande länderna.

Regionalt och internationellt samarbete i Latinamerika

Förstärkningen av starkt regionalt och internationellt samarbete i Latinamerika kan också framhållas med hänvisning till genomförandet av åtgärder i Periklesprogrammet 2020 under 2018. Portugisiska *Polícia Judiciária* inkluderade de brasilianska behöriga myndigheterna i sitt personalutbyte. Den diversifierade metod som användes av spanska *Brigada de Investigación del Banco de España* ledde till genomförandet av en utbildningskonferens, ett personalutbyte och ett inköp av utrustning i regionen, vilket därmed säkrade deltagandet av ett stort antal latinamerikanska personer från många länder i regionen.

Internet/darknet: konferensen ”ICIT Darknet Investigation – Protection of the Euro”

Flera åtgärder som genomfördes 2018 avsåg det hot som internet/darknet utgör i samband med kampen mot förfalskning. Åtgärderna inriktades på effektiva utredningstekniker och behovet av ett samlat agerande mot detta hot. Det var just denna fråga som låg helt i fokus för konferensen ”ICIT Darknet Investigation – Protection of the Euro”, som förde samman rätts- och polisexperter inom detta område från 19 olika länder. Under konferensen gavs flera rekommendationer, som bland annat rörde behovet att upprätta ett nätverk bestående av regionala specialister för darknetutredningar samt utarbetandet av en manual för bästa praxis om brottsbekämpning.

[9]En samlad översikt över Periklesåtgärder för vilka åtaganden ingåtts inom ramen för tidigare budgetar för Periklesprogrammet 2020 men som genomfördes under 2018 återfinns i bilaga II.

4. Slutsats och vägen framåt

Periklesprogrammet 2020 fortsätter att vara ett viktigt och effektivt medel i kampen mot förfalskning. Programmet utgör grunden för stödet till studier, fortsatt och nytt samarbete samt utbyte av bästa praxis mellan alla aktörer som är engagerade i kampen mot förfalskning av euron.

Kommissionen ger fortlöpande information om resultaten av de åtgärder som fått stöd enligt programmet till experterna i expertgruppen mot euroförfalskning. Under 2018 sammanträdde expertgruppen tre gånger. Programmet uppvisar en hög grad av samstämmighet och komplementaritet med andra relevanta program och åtgärder på unionsnivå, eftersom det uteslutande är avsett för och fokuserat på att förebygga och bekämpa en särskild form av organiserad brottslighet, nämligen förfalskning av euron. Detta är fallet med instrumentet ***Taiex (Byrån för tekniskt bistånd och informationsutbyte)***, vilket oftast används i samband med anslutningsförhandlingar, och Fonden för inre säkerhet – Polissamarbete[10], som är inriktad på att förhindra och bekämpa brottslighet i allmänhet.

Med hänsyn till rekommendationen om att förnya programmet efter 2020, den bevisade ändamålsenlighet som underströks i halvtidsöversynen av Periklesprogrammet 2020[11] och det positiva stödet från de berörda parterna – bland andra medlemsstaterna, Europeiska centralbanken och Europol – har kommissionen antagit ett förslag som en del av nästa fleråriga budgetram om att fortsätta Periklesprogrammet efter 2020 under namnet Perikles IV-programmet[12]. Rådet antog en partiell allmän riktlinje den 19 december 2018. Rådets stöd återspeglar det breda stöd som kommissionen har fått om förslaget till Perikles IV-programmet. I Europaparlamentet antog utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor enhälligt sin ståndpunkt om kommissionens förslag till Perikles IV-programmet den 4 februari 2019, och uttryckte därmed sitt stöd för att fortsätta programmet.

Utifrån resultaten av genomförandet av programmet och fortlöpande analyser av framväxande hot som diskuterats i expertgruppen mot euroförfalskning är prioriteringarna för 2019 följande[13]:

- Stödja verksamhet som syftar till att förbättra samarbetet bland de medlemsstater som är särskilt utsatta för framställning och spridning av falska pengar.
- Främja samarbete med myndigheterna i de tredjeländer i vilka det finns misstanke om eller belägg för att det framställs falska euro.
- Upprätthålla en effektiv ram för skydd av euron i sydöstra Europa.

[10] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 513/2014 av den 16 april 2014 om inrättande, som en del av fonden för inre säkerhet, av ett instrument för ekonomiskt stöd till polissamarbete, förebyggande och bekämpande av brottslighet samt krishantering och om upphävande av rådets beslut 2007/125/RIF, EUT L 150, 20.5.2014, s. 93.

[11] En oberoende halvtidsöversyn av programmet gjordes på grundval av artikel 13.4 i förordning (EU) nr 331/2014. Kommissionen antog ett meddelande till Europaparlamentet och rådet om resultaten av halvtidsöversynen av programmet den 6 december 2017 (COM(2017) 741 final). Kommissionens slutsats i detta meddelande är att programmet bör fortsätta tills det löper ut 2020 och att det även bör fortsätta efter 2020 med tanke på dess mervärde för EU, långsiktiga effekter och hållbarhet. Kommissionen instämmer också med översynens slutsats om att programmet bör fortsätta som ett fristående program efter 2020 – *Meddelande från kommissionen till rådet och europaparlamentet om halvtidsöversyn av handlingsprogrammet för utbyte, stöd och utbildning med avseende på skydd av euron mot förfalskning (Perikles 2020-programmet)*, COM(2017) 741 final, 6.12.2017.

[12] Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av ett program för utbyte, stöd och utbildning för att skydda euron mot förfalskning under perioden 2021–2027 (Perikles IV-programmet), COM(2018) 369 final – 2018/0194 (COD), och förslag till rådets förordning om utvidgning av tillämpningsområdet för förordning (EU) nr …/2018 om inrättande av ett handlingsprogram för utbyte, stöd och utbildning med avseende på skydd av euron mot förfalskning för perioden 2021-2027 (*Perikles IV-programmet*) till att även omfatta icke deltagande medlemsstater, COM(2018) 371 final – 2018/0219 (APP).

[13] Prioriteringarna i programmet för 2019 är en viktig del i det årliga arbetsprogrammet, som bifogas kommissionens beslut C(2019) 806 final av den 2 februari 2019 som gäller antagandet av 2019 års arbetsprogram för Periklesprogrammet 2020.

- Aktuell utveckling – säkerhetsdetaljer på euromynt, genomförandet av förordning (EU) nr 1210/2010 om äkthetskontroll av euromynt och hantering av euromynt som inte är lämpliga för cirkulation, spridning av falska pengar och högkvalitativa komponenter på internet samt stöd för inrättande/förstärkning av nationella centralkontor.